

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Timofti Vladimir

Judecători: Toma Nadejda, Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Bîtcă Alexandru în numele condamnatului Marcovțev Serghei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2018,

A C O N S T A T A T :

1. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 februarie 2018 s-a admis cererea condamnatului Marcovțev Serghei, cu privire la asigurarea măsurilor de protecție, cu obligarea administrației Penitenciarului nr. 9, Pruncul DIP MJ RM (Șeful Penitenciarului) și Ministerul Afacerilor Interne de a asigura condamnatul Marcovțev Serghei cu mijloc de comunicare telefonică mobilă, din contul ultimului.

2. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 aprilie 2018, s-au admis recursurile declarate de reprezentantul Inspectoratului Național de Investigații al IGP al MAI, Furtună Ala și de șeful P-9 Pruncul, Timofei Eduard, s-a casat încheierea judecătorului Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani din 22 februarie 2018 privind-l pe Marcovțev Serghei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

3. La 10.02.2017, în judecătoria Chișinău, sediu Buiucani a fost înregistrată cererea condamnatului Marcovțev Serghei cu privire la obligarea administrației Penitenciarului nr. 9, loc. Pruncul DIP MJ RM cu privire la asigurarea condamnatului Marcovțev Serghei cu mijloc de comunicare telefonică, cu titlu de măsură de protecție aplicată față de el și dispuse prin ordonanța nr. 16-8/10-2780 emisă de către procurorul Procuraturii Generale a RM - Maxim Gropa.

4. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 iulie 2018, s-a respins cererea condamnatului Marcovțev Serghei prin care s-a solicitat obligarea administrației Penitenciarului nr. 9, Pruncul DIP MJ RM cu privire la asigurarea condamnatului Marcovțev Serghei cu mijloc de comunicare telefonică, cu titlu de măsură de protecție aplicată față de el și dispuse prin ordonanța nr. 16-8/10-2780 emisă de către procurorul Procuraturii Generale a RM – Maxim Gropa.

5. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 iulie 2018, avocatul Alexandru Bîtcă în numele și interesele condamnatului Marcovțev Serghei a declarat recurs împotriva încheierii nominalizate solicitând admiterea integrală a recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11 iulie 2018, și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat că în ședința de judecată instanța nici nu a luat în considerație demersurile petiționarului și apărătorului lui de a fi audiat în ședința de judecată procurorul care a emis hotărârea privind aplicarea măsurii de protecție, de asemenea în cadrul procesului nici nu a fost invitat reprezentantul organului abilitat în domeniul protecției.

Potrivit prevederilor art. 14 și art. 19 al Legii susmenționate - în cadrul procesului penal pot fi aplicate, în privința persoanei protejate anumite măsuri de protecție inclusiv - e) instalarea unui sistem de alarmă la locuință sau reședință, iar instalarea sistemului de alarmă presupune dotarea locuinței, reședinței sau unei alte încăperi cu echipament care să asigure înștiințarea rapidă a organului abilitat și/sau a organelor de poliție despre un pericol iminent la care este supusă persoana, însă în ședința de judecată s-a stabilit concret că administrația penitenciarului nu poate asigura un mijloc de legătură direct cu organul abilitat în aplicarea măsurilor de protecție - Direcția privind protecția martorilor din cadrul MAI.

În legătură cu necesitatea apărută la cauza penală nr. 2010990222 și întru executarea ordonanțelor privind protecția martorilor și altor participanți la proces penal, ținând cont de dispoziția acestora ce ține de asigurarea legăturii telefonice, și anume a celei mobile a persoanelor incluse în programul de protecție, procurorul în Secția conducere a urmării penale în organele centrale ale MAI și SV a Procuraturii Generale, Maxim Gropa, a solicitat Departamentului Instituțiilor Penitenciare prin cerința cu nr. 16-8/10- 2780 asigurarea deținerii, folosirii și controlului mijloacelor de telecomunicație mobilă de către mai multe persoane, inclusiv condamnatului.

Contrar hotărîrii definitive adoptate de procuror și respectiv, cerinței evedențiate supra, reprezentanții penitenciarului îl împiedică pe condamnatul Marcovțev Serghei la folosirea legală a mijloacelor de telecomunicare mobilă în condițiile stabilite, fără însă să fie prezentă o altă hotărâre și fără ca ordonanța procurorului Gropa M. din 27.01.2011 sau după caz, cerința cu nr. 16-8/10-2780, să fie anulate sau modificate.

În specificul situației când persoana protejată se află în loc de detenție necesar de reținut, că acesta de regulă este deținut în loc separat de detenție de la masa totală de deținuți, și ca urmare este privat de posibilitatea reală de comunicare (verbală) urgentă despre apariția unui pericol real, atât mai mult este limitat prin condițiile de detenție să apeleze urgent organul abilitat despre apariția unui pericol (nu este exclus faptul apariției pericolului și din partea unor factori de decizie care activează în locul de detenție fie ca urmare unor acțiuni intenționate sau neintenționate, deoarece datorit faptului secretizării măsurilor de protecție nu toate persoanele din cadrul locului de detenție cunosc situația de fapt în privința persoanei protejate), în aceste condiții, unica soluție de preîntâmpinare a situațiilor excepționale este - dotarea persoanei protejate cu mijloace de telecomunicație mobilă.

Referitor la apariția unor argumente, precum că cele solicitate de către condamnatul Marcovțev ar veni în contradicție cu prevederile Codului de executare, atrage atenția instanței la prevederile art.165 alin. (3) al Codului de executare, potrivit cărora legislația execuțional-penală se aplică în conformitate cu Constituția Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și dacă există neconcordanțe între reglementările tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, la care Republica Moldova este parte, și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările tratatelor internaționale.

Mai mult ca atât, în ședința de judecată au fost aduse și anexate alte 2 hotărâri ale instanțelor de judecată cu același obiect în care s-a dispus admiterea cererilor condamnaților (dosarul nr.21-199/2016 - încheierea din 13.09.2016, adoptată de către judecătorul judecătoreiei Buiucani, mun. Chișinău, Pavlicu Ghenadie - la examinarea cererii condamnatului Mocanu Mihail; dosarul nr. 12-495/2013 - încheierea din 20.09.2013, adoptată de către judecătorul din Judecătoria Centru, mun. Chișinău, dna Carpenco Elena - la examinarea cererii condamnatului Pteșea Leonid), la care nu s-a atras atenția de către instanță și în acest sens poate merge vorba de o discriminare, deoarece cazuri analogice de plângeri au fost admise spre examinare și rezolvate în sensul admiterii cerințelor înaintate.

Menționează că, instanța pronunțându-se la respingerea admiterii cererii depuse de către condamnatul Marcovțev Serghei, practic nu a examinat fondul cauzei, incorect a aplicat legea fără a se clarifica în esența problemei expuse, nu a admis cererile legale la examinarea probelor propuse.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2018 a fost respins ca nefondat recursul, cu menținerea încheierii fără modificări.

7. În motivarea soluției adoptate instanța de recurs a menționat că, instanța corect a statuat faptul că solicitarea condamnatului nu prezintă în esență o plângere potrivit prevederilor art. 473/1 Cod de procedură penală, or, nu se contestă un act al instituției în care se pune în executare pedeapsa aplicată lui. Atât condamnatul, cât și avocatul său nu au invocat existența unor asemenea acte care pe care să le conteste.

Totodată, cu privire la solicitarea formulată instanței de către condamnat și avocatul său care se pretinde a fi o altă chestiune care a apărut în procesul executării pedepsei de către condamnat - art. 469 alin. (1) pct. 18 Cod de procedură penală, instanța a explicat, că potrivit normei menționate, se soluționează de către judecătorul de instrucție chestiunile respective doar dacă această soluționare este pusă în seama instanței de o lege anume.

Instanța de recurs a reținut că instanța corect a statuat faptul că chestiunea invocată de către condamnat și avocatul său de fapt nu ține de procesul de executare al pedepsei aplicate, ea fiind în esență o chestiune care derivă din procesul penal menționat. Măsurile de protecție invocate de către aceștia au fost aplicate în procesul penal menționat 2010990222 și chestiunile care țin de posibilitatea aplicării, înlocuirii încetării aplicării acestor măsuri trebuie să fie soluționate în cadrul procesului penal menționat.

Procurorul și organul care eventual pune în executare aceste măsuri de asigurare sunt cei competenți să verifice și să aprecieze legalitatea actelor instituțiilor care pun în executare.

Prin urmare, instanța de recurs analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii avocatului în numele și interesele condamnatului, totalitatea circumstanțelor în raport cu prevederile legislative, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, în urma cercetării materialului, a considerat că instanța întemeiat a respins cererea înaintată.

8. Decizia instanței de recurs este atacată cu recurs în anulare de către avocatul Bîtcă Alexandru în numele condamnatului Marcovțev Serghei, care solicită admiterea recursului, casarea deciziei și a încheierii, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea recursului a invocat următoarele argumente:

- La adoptarea hotărârilor, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat corect prevederile legislației în vigoare;

- În ședința de judecată nu au fost aduse și anexate alte două hotărâri a instanțelor de judecată cu același obiect.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 Cod de procedură penală și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2018, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2018, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și conținut.

10. În conformitate cu art. 432 alin.(2) pct.1) și art. 456 Cod procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Bîtcă Alexandru în numele condamnatului Marcovțev Serghei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2018, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 455 Cod de procedură penală.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **28 februarie 2019.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor